

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๒
เรื่อง กลุ่มปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติและความเป็นพลเมืองของชาวไทยภูเขา อันเป็นผลการเจรจาแก้ไข
ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรภาคเหนือ

คณะรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบผลการเจรจาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรภาคเหนือ ตามที่คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนเสนอ ซึ่งได้มีการประชุมเจรจาร่วมกัน ระหว่างวันที่ ๒ - ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ณ ห้องประชุมศาลากลาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแยกเป็นกลุ่มปัญหาต่างๆ สรุปได้ดังนี้

๑. กลุ่มปัญหาที่ดิน โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายวัฒนา อิศวเหม) เป็นประธานการเจรจา ผลการเจรจาได้ข้อยุติกรณีปัญหาที่ดินในภาคเหนือ รวม ๗ ปัญหา ดังนี้

- ๑.๑ ปัญหาการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บ้านศรีเตี้ย อำเภอป่าสัก จังหวัดลำพูน
- ๑.๒ ปัญหาการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่บ้านห้วยน้ำเย็น ตำบลป่าไผ่ อำเภอเถลิ่ง จังหวัดลำพูน
- ๑.๓ ปัญหาการออกโฉนดที่ดินให้บริษัทอินทนนท์การเกษตร จำกัด ในท้องที่บ้านแพะใต้ - ต้นผึ้ง ตำบลหนองล่อง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยมีขอบ
- ๑.๔ ปัญหาการออกโฉนดที่ดินให้บริษัทอินทนนท์การเกษตร จำกัด ในท้องที่บ้านท่าหลุก ตำบลหนองล่อง กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยมีขอบ
- ๑.๕ ปัญหาตำรวจตระเวนชายแดนนำรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับที่ทำกินของราษฎรบ้านแม่ชะจาน ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- ๑.๖ ปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับที่ทำกินของราษฎรบ้านสันป่าแยง หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าแยง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- ๑.๗ ปัญหาการออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณะประโยชน์บ้านนา-บ้านไร่ หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ถอด อำเภอเถลิ่ง จังหวัดลำปาง

๒. กลุ่มปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติและความเป็นพลเมืองของชาวไทยภูเขา ได้ข้อสรุปดังนี้

๒.๑ กรณีปัญหาทางด้านกฎหมาย ระเบียบ ให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์) แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑ ชุด โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) แก้ไขปัญหาการลงรายการสัญชาติไทย และการให้สัญชาติไทย
- ๒) ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการลงรายการสัญชาติไทยและการให้สัญชาติไทย โดยให้ตั้งคณะทำงานศึกษาได้
- ๓) ให้เสนอผลการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อแปลงผลการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม
- ๔) การศึกษาดังกล่าวให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน

๒.๒ กรณีปัญหาทางด้านการปฏิบัติ ให้กระทรวงมหาดไทยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาโดยเร่งด่วนต่อไป

๓. กลุ่มปัญหาป่าไม้ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเนวิน ชิดชอบ) เป็นประธานการเจรจาเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ผลการเจรจาได้ข้อสรุปดังนี้

๓.๑ กรณีการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมที่ประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายราชการ นักวิชาการ และตัวแทนกลุ่มชาวบ้านผู้เรียกร้อง เพื่อดำเนินการศึกษาหาแนวทาง และพิจารณาดำเนินการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายป่าไม้ ๔ ฉบับ และมติ

คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการภายใน ๗ วัน และให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินการพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย และทำการประชาสัมพันธ์ หลังจากนั้นให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓.๒ การคุ้มครองสิทธิชั่วคราว (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย) ก่อนการพิสูจน์จะได้ข้อยุติ หลังจากนำผลการเจรจาเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีและมีมติแล้ว จะมีการประกาศให้ราษฎรที่อยู่ในชุมชนในพื้นที่ป่ามาขึ้นทะเบียน รายชื่อภายใน ๗ วัน เพื่อดำเนินการดังนี้

ก. การขึ้นทะเบียน จะเปิดให้ราษฎรมาขึ้นทะเบียนรายชื่อขอบเขตพื้นที่ทำกินเดิม และพื้นที่ส่วนรวมของชุมชนภายใน ๓๐ วัน

ข. การชี้เขตและปักหมุดที่ทำกินและพื้นที่ส่วนรวมของชุมชน ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการสำรวจรายละเอียดและปักหมุดในพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เพื่อคุ้มครองบุคคลในการทำกินชั่วคราว

ค. การพิสูจน์สิทธิให้ดำเนินการภายใต้หลักการพิสูจน์ว่าตนอยู่ก่อนการประกาศเขตป่าหรือไม่ หากเป็นกรณีคนอยู่ก่อนการประกาศเขตป่า ให้ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีประกาศเขตป่าก่อนให้ดำเนินการตามกฎหมายและให้อาศัยหลักการแก้ปัญหาเป็นรายกรณีตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหลักเกณฑ์การพิสูจน์สิทธิให้ใช้หลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และปรับปรุงตามผลการศึกษาตามข้อตกลงที่ ๑ (ข้อ ๓.๑)

ง. การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือเพื่อติดตามการดำเนินการตามข้อตกลงทั้งหมด

๓.๓ พระราชบัญญัติป่าชุมชน มอบหมายให้คณะกรรมการตามข้อตกลงที่ ๑ (ข้อ ๓.๑) รับผิดชอบพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการเปิดประชาพิจารณ์ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน ทุกฉบับที่มีอยู่ในปัจจุบันในทุกภาคของประเทศโดยเร็วก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นลำดับต่อไป

๔. กลุ่มปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า ได้ข้อสรุปดังนี้

๔.๑ กรณีปัญหาที่ดินทำกินของชาวบ้าน ๔๗ ราย ของอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มอบหมายให้ป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาในการจัดหาที่ดินทำกินแก่ราษฎรต่อไป

๔.๒ กรณีปัญหาป่าไม้อีก ๓ กรณี ได้แก่ กรณีโครงการอพยพคนออกจากป่าบ้านห้วยแห้งและบ้านนาเลา ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กรณีชาวบ้านทุ่งป่าคา ตำบลสันทราย อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และกรณีอำเภอประกาศให้ชาวบ้านอพยพ (บ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน และบ้านเลา ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่) ให้นำกระบวนการคุ้มครองสิทธิชั่วคราวตามข้อ ๓.๒ มาใช้เป็นหลักในการแก้ไขปัญหา

๔.๓ กรณีเขื่อนเก็บน้ำแม่มอก จะนำข้อเสนอทั้ง ๖ ข้อ ไปเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมชลประทาน และบุคคลที่รับผิดชอบปรับแก้ไขปัญหา และจะส่งผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาดูพื้นที่ และทำรายงานให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเนวิน ชิดชอบ) ทั้งนี้ การติดตามข้อตกลงดังกล่าวนี้ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามข้อตกลงที่แต่งตั้งในข้อ ๓.๒ (ง)

หมายเหตุ - การคุ้มครองสิทธิชั่วคราว หมายถึง เรื่องการดำเนินการตามกฎหมาย (คือ การจับกุมเท่านั้น) ไม่ใช่การรับรองสิทธิที่ทำกิน